

סביבון סוב סוב

ושמות רבים לו.....

בואו נכיר את שמותיו הנוספים.

{שבילים - סביבון מסביב לעולם}

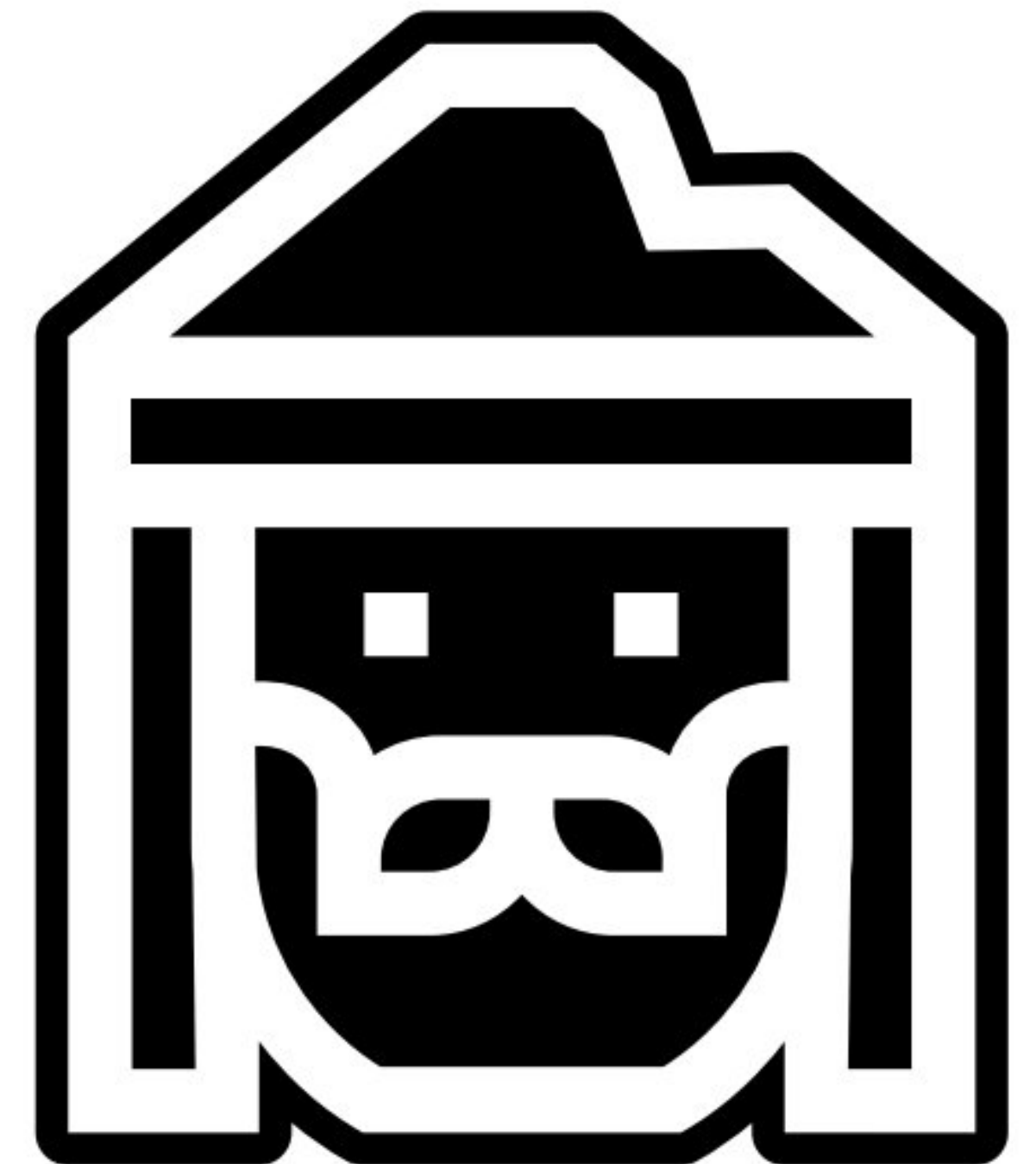
פאזאיעה אצאאאי זייצר

הידעת?

מה המשותף למילים חזרזר, סובבת,
מגדל עז, גלגלן וכרכר? כולן מילים
שהוצעו עבור הצעצוע שאנחנו
מכירים היום כ... סביבון!

יש הטוענים כי מקורו של המשחק בתקופת בית
שני. בימי גזרות אנטיזכוס נתנו לילדים סביבונים
כדי שישחקו בהם בכל עת שבה נראו יוונים
מתקרבים. על פי סברה זו מטרת המשחק בסביבון
הייתה להסוות את לימודי התורה.

משחק הסביבון הוא משחק עתיק מאוד, שראשיתו - ככל הידוע - ברומא העתיקה (באי סרדיניה שליד איטליה נתקלו סביבני משחק רומיים). אחרי כמה מאות שנים התקללו משחק הסביבון לרומניה, ויהודי אשכנז "אימצו" אותו כחלק ממנהגי חנוכה - היו משתמשים בִּדְמֵי החנוכה. בידיש (ובאנגלית) נקרא הסביבון דרייזל, ובערבית - פוֹרְפֹּרָה. אלו הם שמות המציינים את תנועתו הסיבובית של הסביבון. הסביבון היה משחק חזל - מעין חֲלָטָה עתיקה: על כל אחד מארבעת צדדיו הייתה רשומה אות שציינה הפסד או זכייה, ואת סכום הזכייה. על גבי הסביבון היו חרותות האותיות:

היהודים החליפו את האותיות הלטיניות באותיות עבריות, ומצאו להן פירוש מקורי הקשור לחנוכה:

נ = נס,

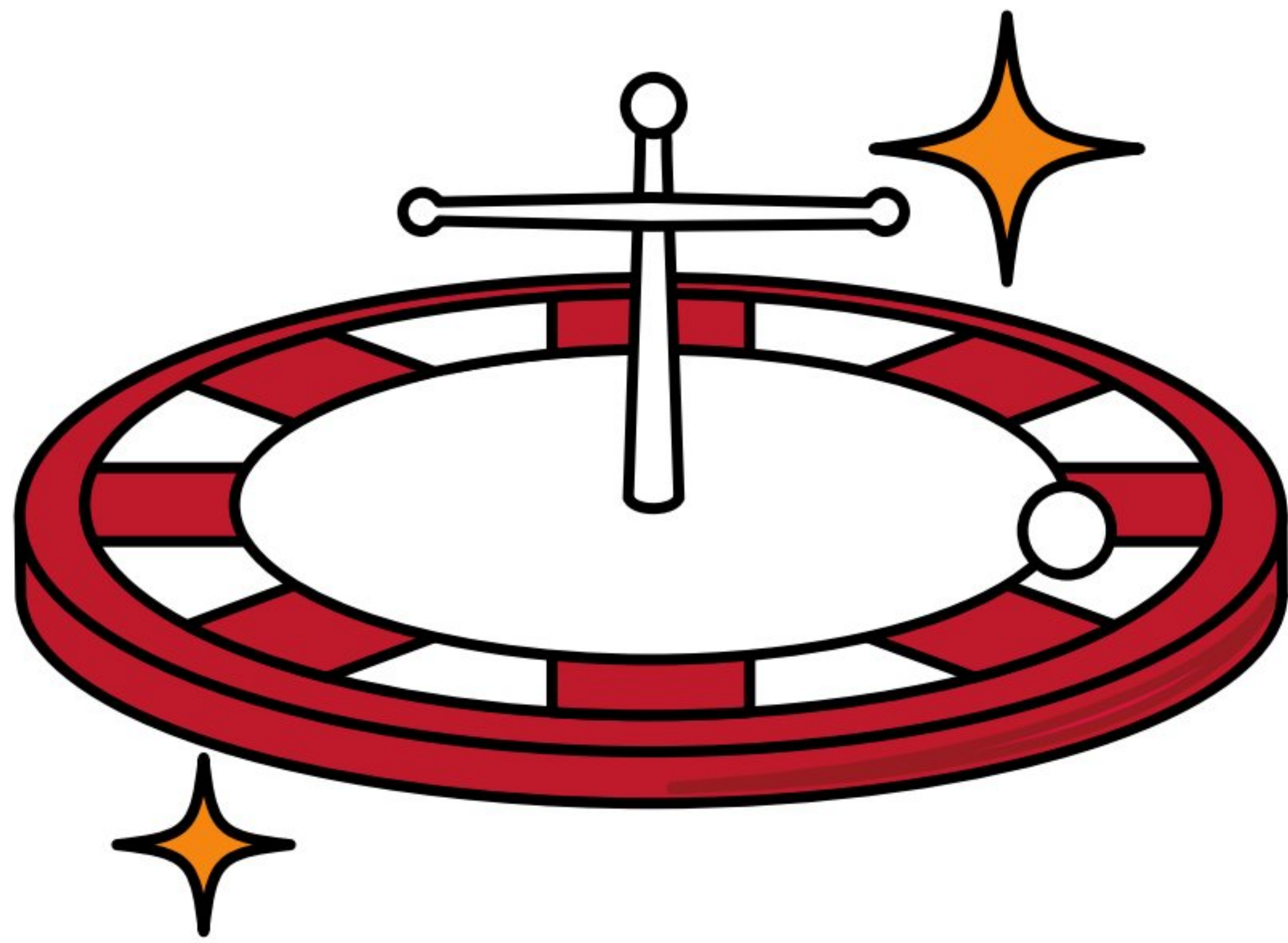
ה = גדול,

ה = היה,

ש = שם (בארץ ישראל).

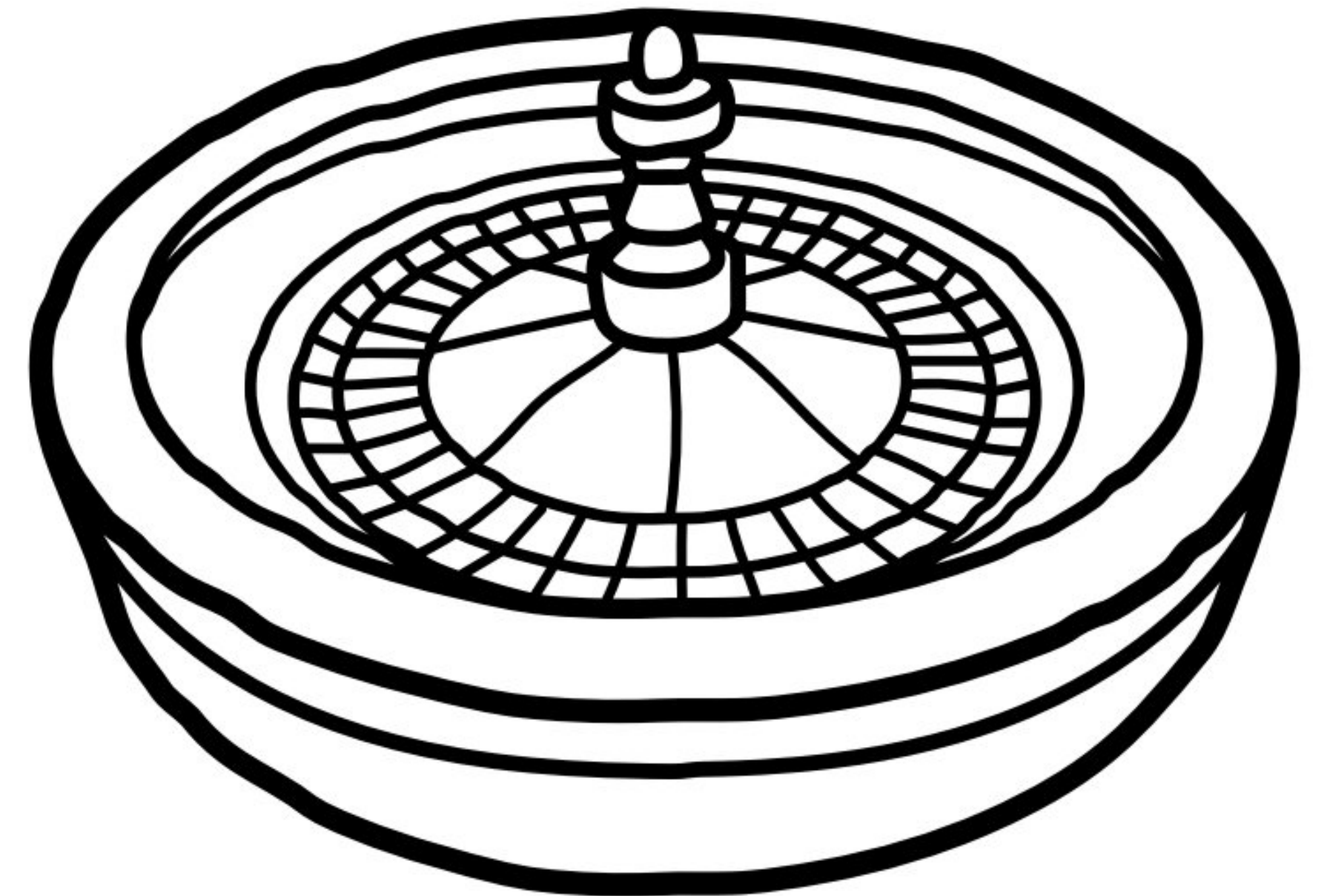
הציונות שינתה את האות האחרונה בסביבון: במקום האות ש' השתמשו האות פ' כדי להדגיש כי הנס הגדול של חנוכה היה פה.

N - (ניכסט - בהרמנית: כלום)
 G - (גאנץ - בהרמנית: הכול)
 H - (האלב - בהרמנית: חצי)
 S - (שטאל - בהרמנית: שים)

נ - כלום
 ג - גורף את כל הקופה
 ה - גורף חצי מן הקופה
 פ - צריך לתת מטבע אחד
 לקופה

איך נולד ה"סביבון" בעברית?

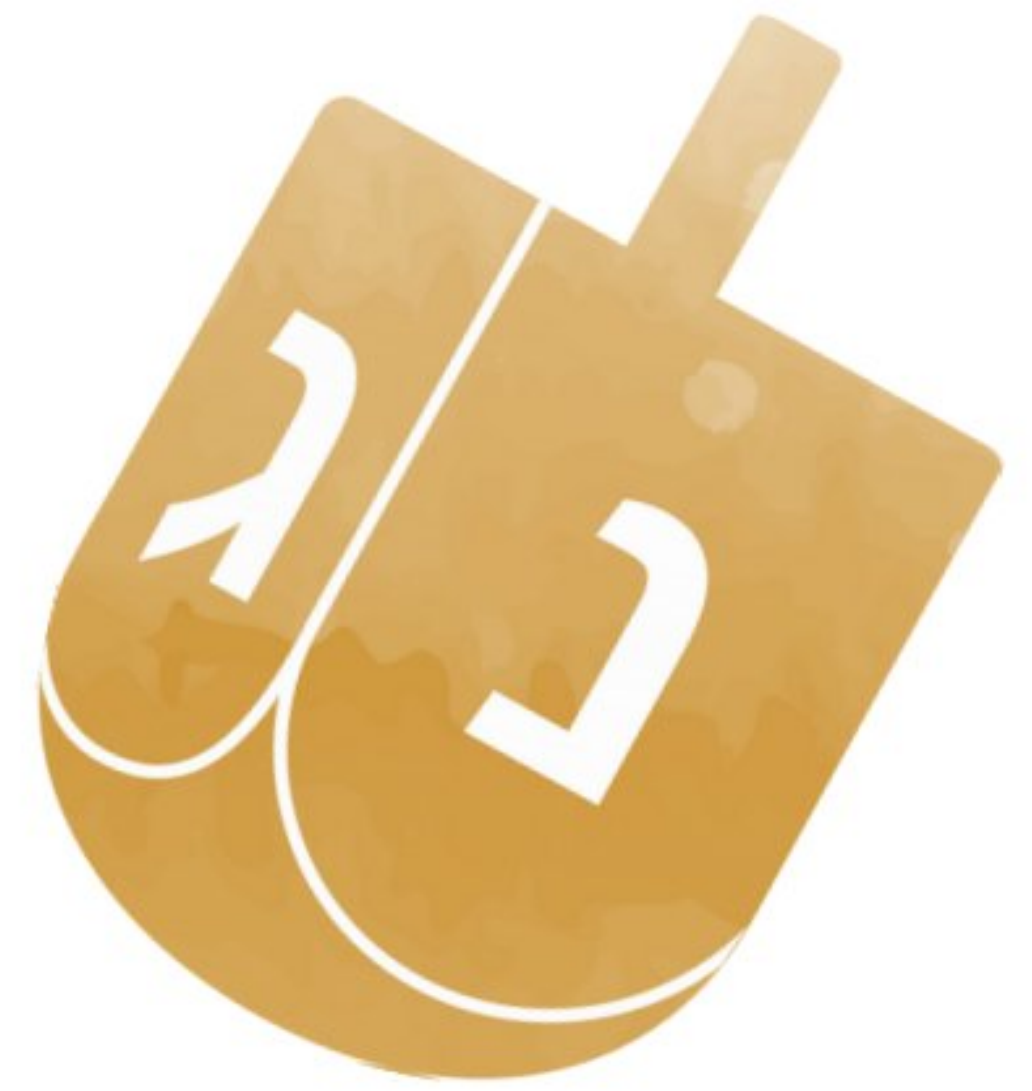
יש אומרים שאיתמר בן-אב"י חידש את המילה בהיותו בן חמש.
כך כתב בזיכרונותיו: "פתאום קפצתי לקראת הורתי: 'אמא! אמא!
הנה מצאתי סביבון לחנוכה'". אם כן הוא היה גאון צעיר.

כעשר שנים מאוחר יותר כשבן-אב"י כבר היה בן עשר, המילה
הופיעה לראשונה בדפוס במאמרו של הסופר דוד ישעיהו
זילברבוש, שפורסם בכ"ט בכסלו תרנ"ח בשיחת חולין לחנוכה,
הצפירה, 24 בדצמבר 1897.

"יש קונה עולמו במילה אחת או בהברה אחת ואפילו באות אחת
שנזרקה לו מפי תומו...הנה מתנה טובה שיש לי בבית גנזי...
סביבון שמה. הוא השם שאני קורא בעברית במשקל שפיפון לכלי
צעצועים של הילדים בחנוכה שקורין 'דראדיל' בלע"ז".

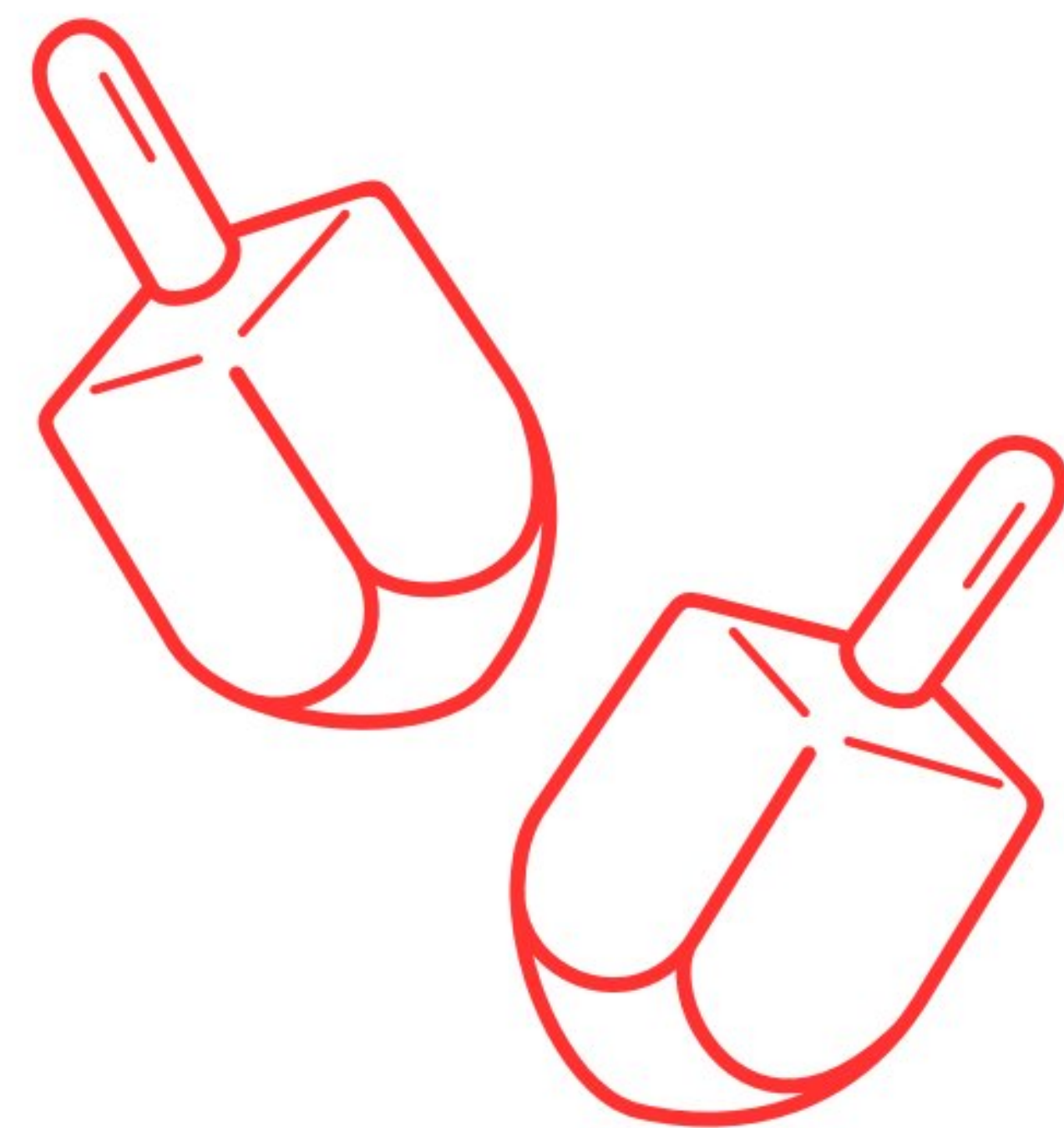
שמות נוספים לסביבון שמות אחרים שניתנו למשחק

חיים נחמן ביאליק - "פֶּרֶךְ"
"מורי הביא כרכר לי\כרכר
עופרת יצוקה \יודעים אתם
לכבוד מה? \לכבוד החנוכה
."

מנדלי מוכר ספרים (ספר בימים ההם - "בליל חנוכה הקטנים מגלים על השולחן את החזר, הוא כדור עופרת").

אינדוסטרי

יהודה גור (גֶּרְזוֹבְּסְקִי) (31 בינואר 1862, ל'
בשבת ה'תרכ"ב - 21 בינואר 1950, ג' בשבת
ה'תש"י) היה בלשן, מחנך, מילונאי, סופר
ומתרגם, מראשוני הכותבים בעברית בארץ
ישראל. חתן פרס ביאליק לחוכמת ישראל
לשנת תש"ז על מילון עברי.

ויקיפדיה

פֶּרְפֶּרָה: מילה שציין יהודה גור
במילונו, כנראה בהשפעת המילה
הערבית "פורפורה"

מַגֵּדָל עֵז:

**(בספר תקופת החגים - "ונערי החדר
משחקים במגדל עז מוצק עשוי בדיל או
עופרת".)**

הַיְיִ

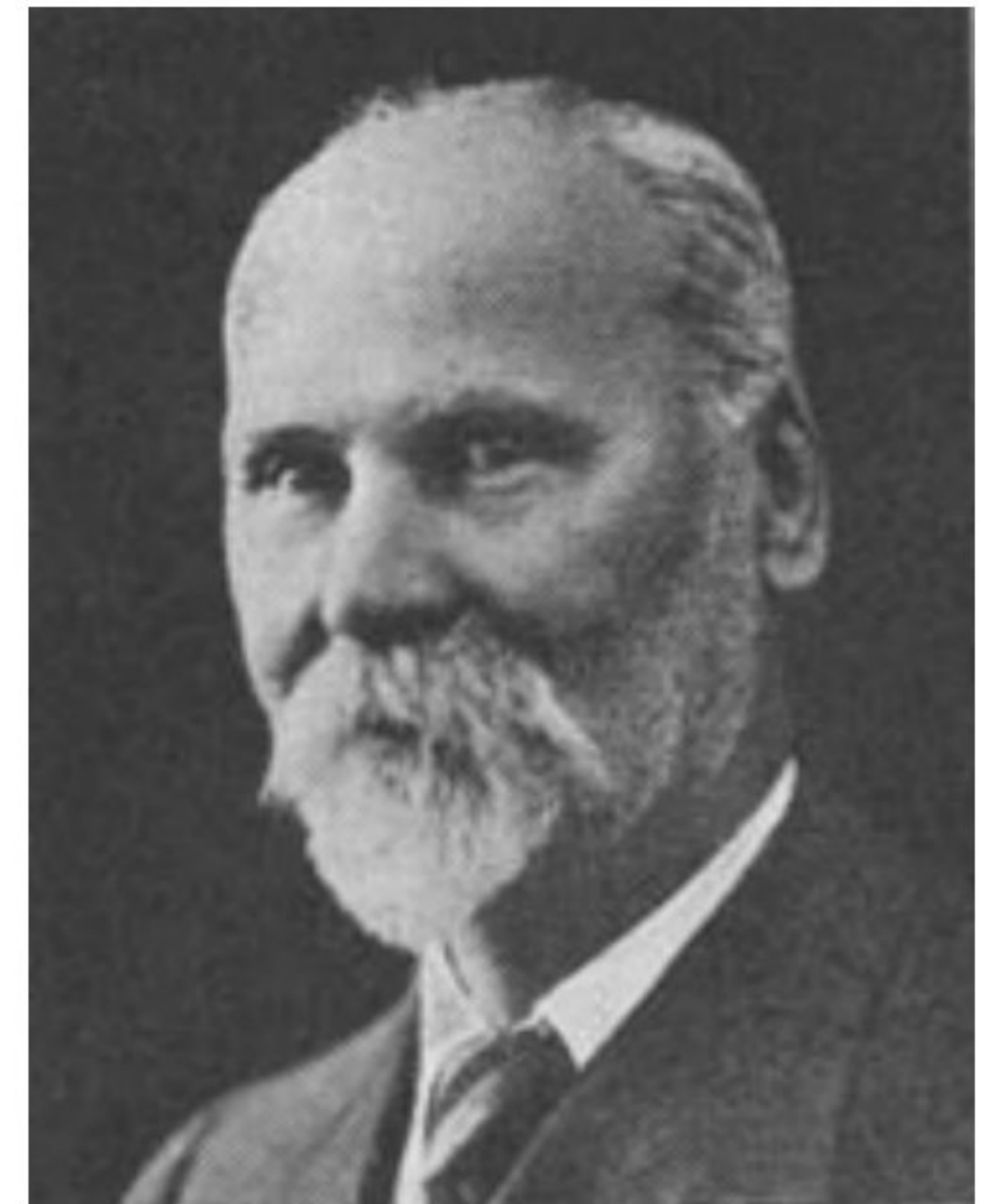
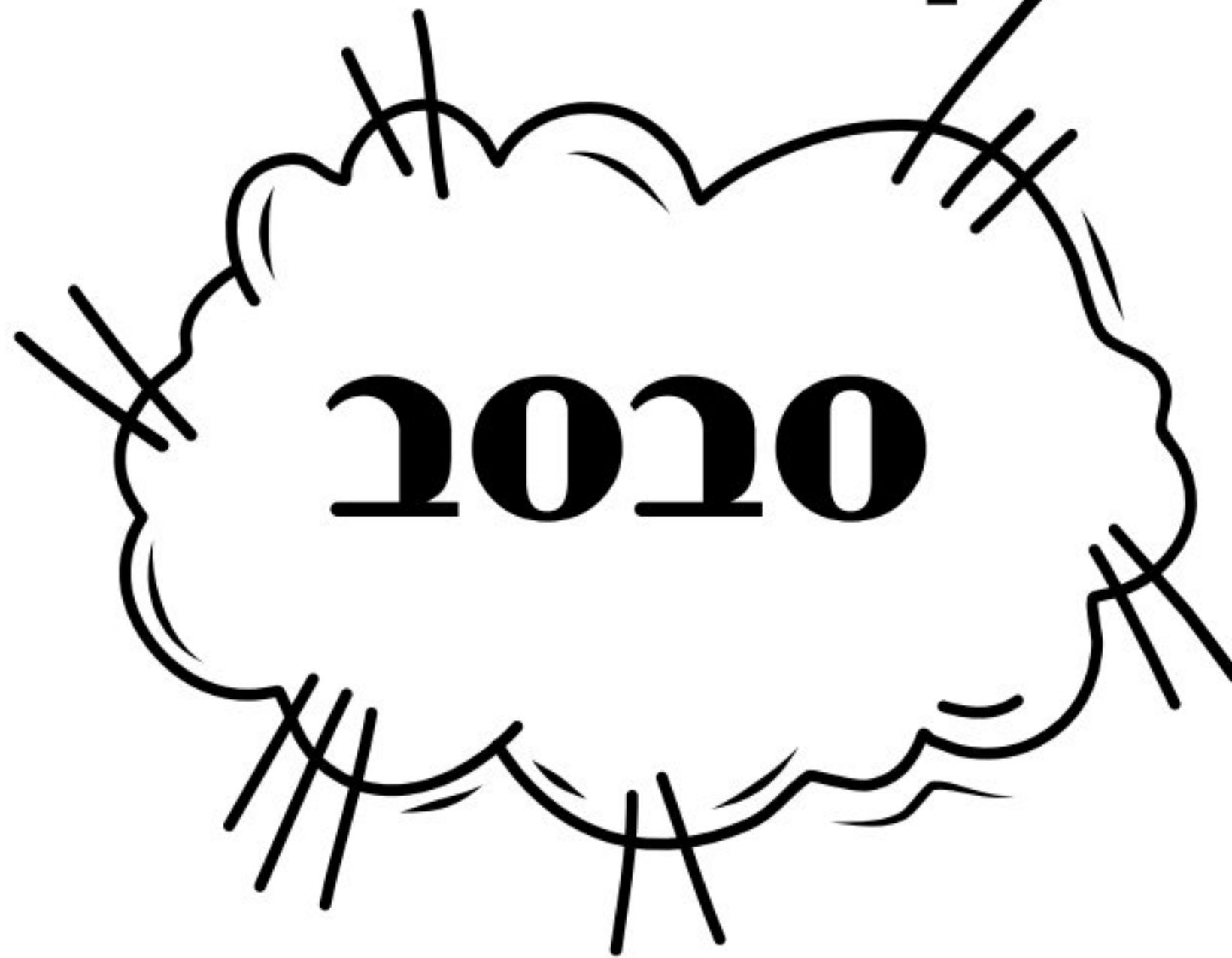

אברהם אברונין, המורה לשון

אברהם אברונין ט"ו בתמוז תרכ"ט, 24 ביוני 1869 -
9 במאי 1957) היה בלשן עברי ומדקדק, מתרגם,
מורה וסופר עברי.

ניקיפדיה

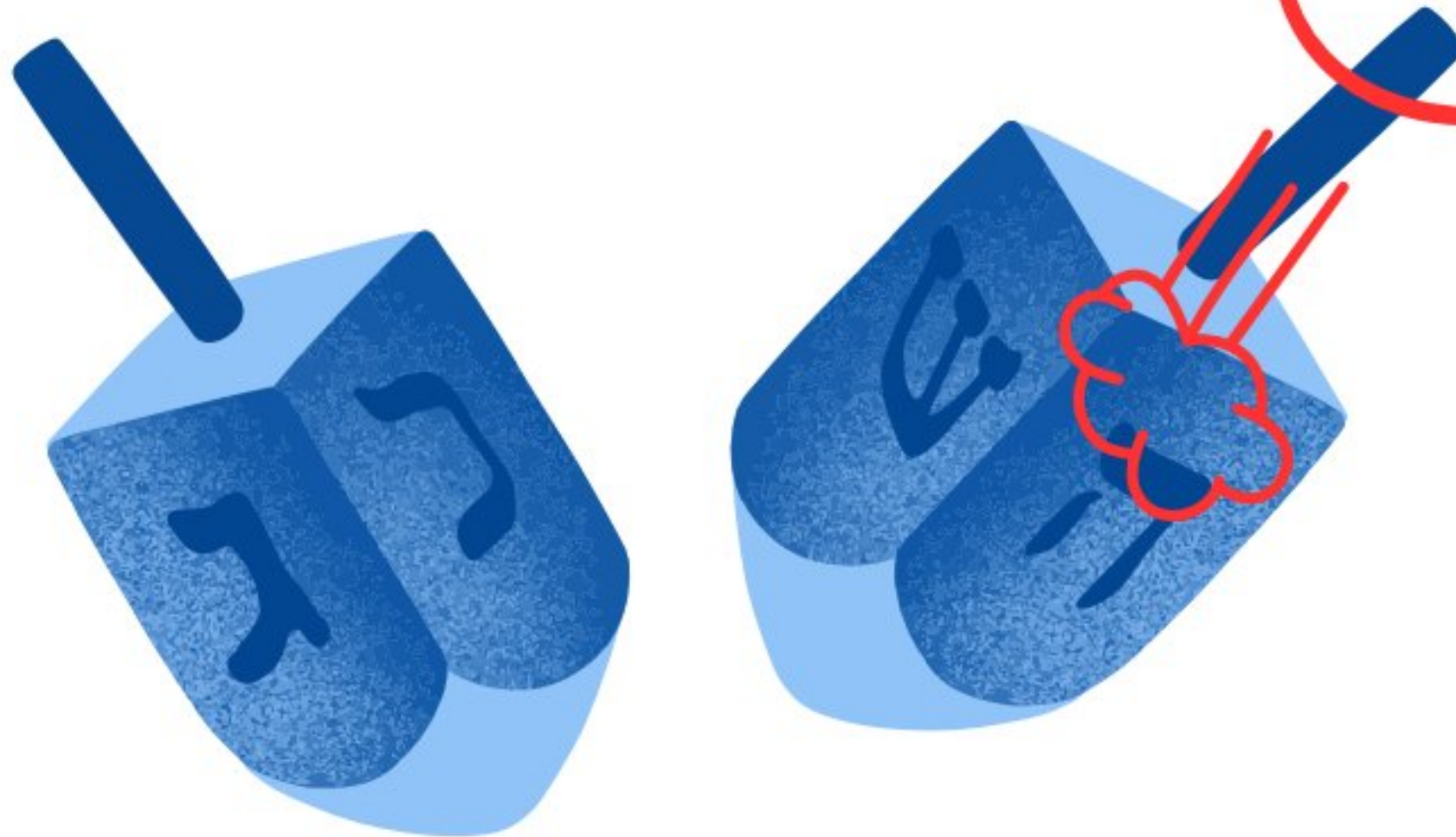
2020

**יעקב שטיינברג (1887 - 22 ביוני 1947) היה
משורר, סופר, ומחזאי עברי ויידי. {וויקיפדיה}
כינוי שבו השתמש הסופר יעקב שטיינברג**

אסביבון :

אביבון

IN English

spinning top
dreidel

באנאית

עזרה / פרקות

צביעה נעימה

חג
חנוכה
שמח

פאווינה אצואאי זייזר